

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausunto
30.1.2024

1/2

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö VN/33315/2023-MMM-1

TYÖ-JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTOLAIN MUUTTAMISESTA

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintähuoltolakia, joka ei ole vielä voimassa. Muutokset perustuvat pääosin Euroopan komission neuvontaan EU-valtiontukisääntöjen mukaisuuden arviointia koskevassa epävirallisessa menettelyssä.

Eläinlääkäripalvelujen kunnallinen järjestämisvastuu ehdotetaan muotoiltavaksi osin uudella tavalla alueellisten tarpeiden perusteella. Näin varmistetaan, että alueellinen arviointi toteutetaan ja kukin kyseisen alueen markkinoilta puuttuva palvelu voidaan tarvittaessa järjestää EU-valtiontukisääntöjen mukaisena yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvänä palveluna (ns. SGEI-palvelu). Alueellisen tarkastelun seurauksena yksittäinen toimeksianto joka täyttää komission päätöksen 2012/21/EU ehdot voidaan toteuttaa päätöksen mukaisesti ilman, että valtiontuesta tehdään ennakoilmoitus Euroopan komissiolle.

Euroopan komissio on todennut tätä yksittäistä asiaa koskevassa epävirallisessa neuvonnassaan, ettei valtiontukisääntelystä seuraa tässä tapauksessa velvoitetta yhtiöittää sellaista kunnan omana tuotantona toteutettavaa yleisen taloudellisen tarkoituksen mukaista toimintaa, josta maksetaan komission päätöksen 2012/21/EU mukainen korvaus. Komissio on todennut, että järjestämisvastuuta laajemman yhtiöittämispoikkeuksen tarkoituksenmukaisuus tulee aina kuitenkin arvioida ensisijaisesti kansallisesti. Komissio voi aina tutkia yksittäisiä tapauksia ja kansallista lainsäädäntöä, jos se saa asiaa koskevan valtiontukikantelun.

Esityksessä yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa eläinlääkintähuoltolain 17 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa säädettäisiin poikkeus muualla laissa säädettyyn yhtiöittämisvelvollisuuteen. Edellä todetusti komissio on eläinlääkinnän järjestämistä koskevassa neuvonnassaan todennut, ettei järjestämisvastuun piiriin kuuluvaa toimintaa tarvitse yhtiöittää. Järjestämisvastuun ulkopuolelle jäävän toiminnan osalta työ- ja elinkeinoministeriö korostaa, että komissio on aiemmin kyseenalaistanut EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta sekä valtion että kuntien mahdollisuuden harjoittaa taloudellista toimintaa sekä kilpailla markkinoilla silloin, kun tällaista toimintaa ei harjoiteta yhtiömuodossa.¹ Lisäksi on syytä korostaa, että yhtiöittämisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen säätäminen ei rajoittaisi kuntalain (410/2015) 128 §:ssä säädettyä markkinaperusteisen hinnoittelun vaatimusta eikä myöskään kilpailulain (948/2011) 30 d §:ssä säädettyä velvollisuutta pitää kilpailutilanteissa markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta erillistä kirjanpitoa. Mikäli yhtiöittämis-

¹ Komission linjauksia on käsitelty mm. kilpailulain 4 a lukua koskevassa hallituksen esityksessä HE 40/2013 vp.

poikkeuksen piiriin säädettäisiin myös järjestämisvastuun ulkopuolelle jäävää toimintaa, tulee markkinaperusteisen hinnoittelun vaatimuksen noudattamiseen sekä noudattamisen todentamiseen kiinnittää erityistä huomiota. Mahdollisten valtioneuvostonkantojen sekä kilpailuneutraaliteettiongelmien välttämiseksi olisi työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan perusteltua rajata yhtiöittämispoikkeus koskemaan ainoastaan järjestämisvastuun piiriin kuuluvaa toimintaa. Laajamittainen yhtiöittämätön toiminta voisi konkurssisuojaan ja veroetujen vuoksi vaarantaa kilpailuneutraaliteetin heikentämällä yksityisen sektorin toimintaedellytyksiä ja haitata markkinoiden kehittymistä ja kasvua.

Yhtiöittämispoikkeuksen rajoittaminen vain järjestämisvastuun piiriin kuuluviin eläinlääkäripalveluihin vastaisi paremmin myös pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa vahvistettuja linjauksia ja tavoitteita. Hallitusohjelman jaksossa 6.2 todetaan hallituksen tavoittelevan reilun ja avoimen kilpailun edistämistä. Hallitusohjelmassa myös korostetaan nimenomaisesti Kilpailu- ja kuluttajaviraston harjoittaman kilpailuneutraaliteettivalvonnan sekä julkisen sektorin kilpailua rajoittavan toiminnan valvontamahdollisuuksien vahvistamista.

Jan Hjelt
Osastopäällikkö

Samuli Miettinen
Johtava asiantuntija

VN/33315/2023-TEM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: